

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№12
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 614 sahifa,
2-dekabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalar tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woosyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari	26
Xuseynova Abira Amanovna	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
Abdurasulova Gulrux Habibullayevna	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari	40
Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinov Elyorjon qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
Asatova Dildora Aslamovna	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna	
Insultdan keyingi nutqni tiklashda logopedik reabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi	52
Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	56
Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
Mirxalilova Nargiza Akbarovna	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish	63
Mitaliboyeva Dildora	
Koxlear implantli bolalarning eshituv-nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish	66
Nartayeva Shahnova Yulchibayevna	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
Normatova Nilufar Komilovna	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish	80
Qodirov Jurabek Mamatsimonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model	83
Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi	
"Sab'ai sayyor" asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar	87
Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri	91
Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	99
Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli	102
Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	106
Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo	

Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili	109
Xusanov Samariddin Maxmadaminovich	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari	112
Yarashev Jo'rabek To'rayevich	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки	117
Габдулманова Ильнура Минисламовна	
Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов	119
Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования	124
Уразова М. Б., Усманова У. Б.	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе "школа–махалля" в Узбекистане ..	130
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи	135
Юсупова Зулайхо Бахром кизи	
Valeologik tarbiyada o'yin texnologiyalarining ahamiyati	139
Berkinova Charos Islomovna	
O'quvchilarda faol fuqarolik kompetensiyasi tushunchasi, mazmuni va shakllanishi	142
Buvorayeva Gulruh Shoikrom qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'qitishning didaktik imkoniyatlari	145
Cho'tboyeva Munisxon Eshpo'lat qizi	
Tabiatga muhabbat: maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va o'yinlar orqali ekologik tarbiya	150
Ergasheva Umriniso Komilovna	
Zamonaviy ta'lim – talabalar ijtimoiy intellektini shakllantirish omilidir	153
Ermatova Gulnoz Pirimovna	
O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitishda pedagogik texnologiyaning o'rni	156
Gazibekova Feruza Hakimovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalar muhitida tanqidiy va mustaqil fikrlashini rivojlantirish metodikasi	159
Haydarova Feruza Haydar qizi	
Talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlar va sifatlarni shakllantirish mexanizmi	162
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi	165
Jumayeva Malika Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarda kasbiy-nutq madaniyatini rivojlantirish	168
Lutfetdinova Ra'no Xusnetdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanishga zamonaviy yondashuvlar va jahon tajribalari ..	172
Masharipova Barno Erkin qizi, Adilbayeva Dilnoza Adilbay qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida til o'yinlari texnologiyalarining nazariy asoslari	175
Masharipova Dilfuza Muxammadjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachisi pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi	178
Muhammadiyeva Feruza Turakulovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda aksiologik yondashuvdan foydalanish metodikasi	181
Muhiddinova Munira Xayrullayevna	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	184
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	187
Nizamova Nodira Paxritdinovna	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishning mazmuniy izohlanishi	191
Oysha Qurbonova, Nodira Abduraimova	
Boshlang'ich ta'limda Finlandiya tajribasi	195
Nodira Sherboyeva	

Kutubxonachi kutubxona-axborot xizmati jarayonining yetakchi ishtirokchisi sifatida	198
O'ktam Nosirov	
Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi	204
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Globallashuv sharoitida axborot-psixologik xavfsizlikni shakllantirish masalalari	208
Raxmatjonov Shoxjahon Dilshodbek o'g'li	
Talabalarga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy innovatsion texnologiyalari	212
Sa'dullayeva Rushana	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	215
Saidova Dilbar Erkinovna	
Pedagog xodimlarda tolerantlik namoyon bo'lishining determinantlari	218
Sattorova Maxliyo Dilmurod qizi	
Kreativ metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativ tafakkur va fikrlashni rivojlantirish	223
Sultonboyeva Baxriniso Ilhomjon qizi	
Artpedagogika texnologiyalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirish metodikasi	226
Xolmatova Fotima Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich ta'limda yashil kompetensiyalarni shakllantirish yo'nalishlari	229
Yaqubova Shoiratog'aymuratovna	
Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari	233
Yarmatov Raximboy Baxramovich	
Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish	239
Zokirova Sohila Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi	
Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык	242
Марупова Дилфуза Давроновна	
Oliy ta'limda talabalarining ilmiy-tadqiqot faoliyatining maqsad va vazifalari	247
F. R. Xosilova	
Boshlang'ich ta'lim texnologiya darslarida o'quvchilarni tabiiy materiallar bilan ishlashga o'rgatish	251
Kambarov Nodirjon Sattarovich, Nasirjanova Feruzaxon Alixon qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligi	256
Abdulazizova Yulduz Abdujabbor qizi	
Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM yondashuvi asosida kreativlikni rivojlantirish metodikasi	259
Abdullayeva Dilrabo Fayzulla qizi	
Umumta'lim maktablarida o'quvchilarda shaxs ma'naviy qiyofasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	262
Aliyeva Zuxra Tursunboyevna	
Yosh avlodni madaniy-tarixiy yondashuv asosida tarbiyalashda madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni	265
Aripov Shokirjon Olimovich	
Ta'limda yangi texnologiya: 4K modeli va uni amalga oshirish yo'llari	268
Avliyozqulova Nasiba Choriyevna	
Badiiy-tarixiy materiallarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashning metodologik asoslari	272
Baratov Baxtiyorjon Qodirovich	
Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga moslashishida o'yinning roli	275
Barno Masharipova Erkin qizi, Zuhrobova Mahliyo Abdulatif qizi	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida integrativ yondoshuvdan foydalanish texnologiyasi	278
Ernazarova Laylo Abdusaitovna, Saidahmadova Gulrux Farrux qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda metarefleksiv fikrlashni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari	284
Ismailova Nilufar Isroildjanovna	
Semantic and Cross-Cultural Features of Food-Based Idioms in Karakalpak and English Languages	289
Jiemuratova Gulistan Koshkinbaevna	
Filolog talabalarida mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishni rivojlantirishda metakognitiv yondashuvlarning didaktik mexanizmlari	292
Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi	
Rivojlantiruvchi sohalar kompetensiyalariga integratsion yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash texnologiyasini rivojlantirish	296
Jo'rayeva Zilola Sayfiddin qizi	

Psixologlar kasbiy komponentlarini rivojlantirishda matematik usullardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.....	302
Kuziyeva Dilnura Dilmurotovna	
O'zbekiston metodik maktabida sotsiolingvistik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili	306
Madaminova Gulzira Gulamkadirovna	
Maxsus pedagogika fanlarini o'qitishning nazariy-metodik asoslari	313
Maqsudova Nodira Alijonovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishda ertakterapiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	317
Muxiddinova Difuza Sherdor qizi	
Nutq madaniyatini shakllantirishda o'qituvchi nutqining roli.....	320
N. Q. Olimova	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	323
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish metodikasi	326
Normirzayeva Maftunaxon Ilyosjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda intensiv ta'lim texnologiyalarining metodik asoslari.....	329
Olloqulova Farzona Umedillayevna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi giperaktiv bolalar bilan ishlashda pedagogik kompetentligini oshirish metodikasi	332
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy asoslari	335
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Inklyuziv ta'limni tashkil etishning xorijiy pedagogik amaliyotdagi modellari	339
Sultonova Zarina Uchqun qizi	
Xalq pedagogikasida ertaklarning tarbiyaviy va ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati: ma'naviy begonalashuvga qarshi tarbiyaviy omil sifatida	343
To'xtasinova Farida Davlatali qizi	
B1 darajadagi talabalar uchun xorijiy tilni o'qitishda audiovizual texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirishning metodik asoslari	347
Toshpulatova Shaxsanam Xolmurodovna	
Kontekstli ta'lim va uning boshlang'ich ta'lim matematikasidagi ahamiyati haqida	350
Umarova Nigora Alisherovna	
Oiladagi psixologik muhitning o'spirinlarda to'liqsizlik kompleksi shakllanishiga ta'siri	353
Xalmuratova Dilorom Abdikarimovna	
Ta'limda faktcheking: misinformatsiya va dizinformatsiyaga qarshi kurashishning pedagogik asoslari	356
Xidirova Maftuna Ilhom qizi	
Maktab o'quvchilarini falsafiy va dunyoqarashga tayyorlash omillari	362
Xo'shboqova Farida Komiljon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq faoliyatini rivojlantirishning lingokognitiv asoslari	370
Xusanova Gulruxsor To'liqin qizi, Aliyeva Muhlis Baxodir qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini oshirish	374
Zokirova Sohibaxon Muxtaraliyevna, Erkinova Nazokatxon Anvarjon qizi	
Эффективность занятий кроссфитом в повышении уровня общей физической подготовленности слушателей института повышения квалификации МВД Республики Узбекистан	377
Албеков Шокир Адилбекович	
Роль торговых и кочевых маршрутов в формировании лингвокультурных заимствований между Хорезмом и Южной Сибирью.....	381
Сатымова Светлана Сатымовна	
Использование искусственного интеллекта в обучении русскому языку как иностранному: проблемы и решения.....	385
Ташева Дилором Салимовна	
Проблемы использования коммуникативного метода в преподавании русского языка студентам	389
Тоджибоева Наргиза Джумабоевна	

Maktab—oila—mahalla hamkorligining qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga ta'siri	393
<i>Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi</i>	
Ta'lim tizimida musiqiy madaniyatni takomillashtirishning metodologik imkoniyatlari.....	397
<i>Asqarova Xurshida A'zamjon qizi</i>	
Maktab biologiya kursini o'qitishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning o'zaro bog'liqligi asosida metodologik savodxonlikni shakllantirish.....	404
<i>Azimov Bekjon Ibrohimjon o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash usullari.....	407
<i>Delov To'liqin Erkinovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarni badiiy asarlarni janriy xususiyatlariga ko'ra izohli o'qishga o'rgatish	410
<i>Gulmira Abdullayeva</i>	
O'zbekiston bokschilarining dunyo reytingida yetakchi o'rinlarni egallashining asosiy omillari	413
<i>Insapov Ismoil Tuychaliyevich</i>	
Improving Learners' Engagement Through Game-Based Techniques in Language Education	416
<i>Ismailova Ma'rifat Bakhrambek kizi</i>	
STEAM yondashuvi boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy kaliti sifatida	421
<i>Jo'rayeva Nasiba Komil qizi</i>	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ijtimoiylashuvi	426
<i>Jo'rayeva Sayyora Vahobjon qizi</i>	
O'smirlarda xarakter aksentuatsiyasining o'ziga bo'lgan ishonch rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari	429
<i>Jurayev Xaydarjon Odilboyevich</i>	
O'spirinlarda agressiv xulqqa ta'sir qiluvchi omillar	433
<i>Konratbayeva Ayjamal Bazarbayevna</i>	
Rus va o'zbek tillarida chorvachilik terminlarining qiyosiy tahlili	436
<i>Kurbanova Guzal Abduraximovna</i>	
Texnologiya darslarida murakkab mexanizmlarni o'qitishning zamonaviy usullari	441
<i>Mamadaliyev Furqat Xolmamatovich</i>	
Umumta'lim maktab o'qituvchilarining sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari	446
<i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi</i>	
Nutqda badiiy tasviriy vositalardan foydalanish yo'llari.....	450
<i>Murodova Farangis G'anisherovna</i>	
Kichik yoshdagi o'quvchilarning yozma savodxonligini oshirish yo'llari.....	454
<i>N. Abduvaliyeva, M. Odinajonova</i>	
Kichik maktab yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish	458
<i>Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	463
<i>O'rinova Ro'zigul Jumanazar qizi</i>	
Voleybol o'yinida blok qo'yish texnikasini o'rgatishda yangi pedagogik yondashuvlar	467
<i>Qambarov Kozimjon</i>	
Texnik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishning yangi texnologiyalari	472
<i>Babayeve Gulnozaxon Latibjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda pedagog malakasining roli	481
<i>Davlatova Dildora Nuriddinovna</i>	
Talabalarda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari	485
<i>Davronov Nurzod Ismoilovich</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar: toifalari va tasniflash mezonlari	490
<i>Djurayeva Sohiba Barat qizi</i>	
Blum taksonomiyasiga asoslanib boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	495
<i>Husenova Aziza Sharipovna</i>	
Tabiiy fan darslari jarayonida o'quvchilarda loyihaviy ishlarni tashkil etish ko'nikmasini shakllantirish	498
<i>Matniyazova Diyora Jumanazarovna</i>	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	501
<i>Nazarova Mohigul Akmalovna, Asatova Mashhura Asomiddin qizi</i>	

Kasbiy pedagogikani shakllantirish va rivojlantirish masalalari	506
Sanaqulov Xamroqul Rizaqulovich	
O'qituvchining shaxsiy fazilatlar va suggestiv kompetentligining o'zaro bog'liqligi	513
Shermatova Manzura Ikromjanovna	
Tez qalamchizgilarda innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi	518
Suyunov Navro'z Alisher o'g'li	
Kognitiv tilshunoslik asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish	523
Teshabiyev Dilmurod Raxmadjonovich, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi	
Kombinatorik masalalar asosida ijodiy topshiriqlarni tuzish va ularning o'quvchilarga ta'siri	526
Toshboyeva Saida Rahmonberdiyevna, Yusupova Latofat Abduqodir qizi	
Linguodidactic Foundations for Enhancing Professional Competence in Practice-Oriented Language Education	530
Uktamova Navruza Botir qizi	
Audiovizual usul qo'llanilganda o'quvchilarning til ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni baholash	535
Umarov Aziz Avazovich	
Ona tili – ART texnologiya va kreativlik fanida so'z san'atining omili sifatida	540
X. Sanaqulov, Sh. Nurmatova	
Etnopedagogik yondashuvning boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri	543
Xamroqulova Xilola Qosimjon qizi	
Ajdodlarimiz o'g'itlari asosida o'quvchi-yoshlarda axloqiy sifatlarni shakllantirish texnologiyasi	547
Xatamova Nilufar Xaydarovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ o'qish madaniyatini rivojlantirishda generativ sun'iy intellekt texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari	550
Xayitova Firuza Abdullayevna	
Rivojlangan mamlakatlarda maktabgacha ta'limning mazmuni va tarixiy taraqqiyoti	554
Yoziyeva Umida Lutfullayevna	
O'quv vaziyatlarini loyihalash orqali talabalar o'quv faolligini oshirish	558
Zakirova Dilfuza Sayidolimovna	
O'quvchilar orasida jismoniy faollikni oshirish uchun yangi ilmiy yondashuvlar	561
Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich	
Активные методы обучения как коммуникационная основа современного урока	566
Ахмедова Мукаддас Ходиматовна	
Инклюзия как путь к равным возможностям: развитие системы образования Узбекистана	570
Баротова Шохсанам Бахтиёр кизи, Мауш Ребия Джамshedовна, Мурадова Дилфуза Махмудовна	
"Qurilish konstruksiyalari" fanini o'qitishda kasbiy-amaliy kompetentlikni rivojlantirish	576
No'manova Soxiba Ergashboyevna	
Креативный педагогический подход в музыкально-теоретических и практических занятиях по искусству макома	582
Нурматова Фируза Муминовна	
Система упражнений по методике обучения средствам речевой выразительности узбекского языка	587
Фаттахова Д. А.	
Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari	592
Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	598
Hamraqulov Gulandom Sodiqli qizi	
Raqamli o'yinlarga (mobile games) qaramlikning kognitiv samaradorlikka salbiy ta'siri	601
Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li	
OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirishning zamonaviy metodlari	605
Sobirov Zahridin Sadriddinovich	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarda kiriyativlikni rivojlantirish	609
Qo'chqarov Mirzavali Qo'zibayevich	

OTM TALABALARINI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASH ASOSIDA ILMIY TADQIQOT ISHLARIGA YO'NALTIRISHNING ZAMONAVIY METODLARI

Sobirov Zahridin Sadriddinovich
Mustaqil tadqiqotchi

Annotatsiya: Ushbu maqolada oliy ta'lim muassasalari talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash orqali ularni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etishda qo'llaniladigan zamonaviy pedagogik metodlar tahlil etiladi. Tadqiqotda vatanparvarlik tarbiyasining talabalarning ilmiy motivatsiyasiga ta'siri hamda patriotik g'oyalarni ilmiy izlanish mazmuni bilan integratsiyalovchi innovatsion yondashuvlar ko'rib chiqiladi. Loyiha asosida o'qitish, ilmiy startaplar, amaliy laboratoriyalar, ijtimoiy tadqiqot dasturlari, raqamli media-loyihalar, hududiy muammolarni o'rganishga yo'naltirilgan ilmiy ekspeditsiyalar va "Ustoz-shogird" tizimi kabi metodlarning samaradorligi asoslab beriladi. Ushbu yondashuvlar talabalarda yurt ravnaqi uchun mas'uliyat, fuqarolik pozitsiyasi, ilmiy izlanishga qiziqish va innovatsion fikrlashni kuchaytirishi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: vatanparvarlik, zamonaviy metodlar, OTM talabalari, ilmiy-tadqiqot, innovatsion yondashuv, loyiha asosida o'qitish, raqamli ta'lim, patriotik tarbiya.

Abstract: This article analyzes modern pedagogical methods used to engage university students in research activities through the development of patriotic values. The study examines the impact of patriotic education on students' scientific motivation and highlights innovative approaches that integrate patriotic concepts with the content of academic inquiry. The effectiveness of methods such as project-based learning, scientific start-ups, practical laboratories, social research programs, digital media projects, field expeditions, and the "Mentor-Apprentice" system is substantiated. These approaches are shown to strengthen students' sense of responsibility for national development, civic engagement, interest in scientific research, and innovative thinking.

Key words: patriotism, modern methods, university students, research activity, innovative approach, project-based learning, digital education, patriotic upbringing.

Аннотация: В статье анализируются современные педагогические методы, направленные на вовлечение студентов высших образовательных учреждений в научно-исследовательскую деятельность посредством воспитания их в духе патриотизма. Рассматривается влияние патриотического воспитания на научную мотивацию студентов, а также инновационные подходы, интегрирующие патриотические идеи с содержанием научных изысканий. Обоснована эффективность таких методов, как проектное обучение, научные стартапы, практические лаборатории, социальные исследовательские программы, цифровые медиапроекты, научные экспедиции и система "Устоз-шогирд". Подчеркивается, что данные подходы способствуют формированию у студентов гражданской ответственности, интереса к науке и инновационному мышлению.

Ключевые слова: патриотизм, современные методы, студенты вузов, научно-исследовательская деятельность, инновационный подход, проектное обучение, цифровое образование, патриотическое воспитание.

KIRISH

Bugungi globallashuv jarayonida ta'lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifalardan biri – yosh avlodni yuksak vatanparvarlik ruhida tarbiyalash hamda ularni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga keng jalb etishdir. Zero, jamiyat taraqqiyoti, davlatning raqobatbardoshligi va milliy xavfsizligi, avvalo, bilimli, ongli, tashabbuskor va Vatanga sodiq yoshlar bilan belgilanadi. O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda yoshlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ularning ilmiy salohiyatini ro'yobga chiqarish, ilmiy maktablarni rivojlantirish hamda vatanparvarlik tarbiyasini kuchaytirishga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda.

Vatanparvarlik – bu shunchaki hissiy tushuncha emas, balki yuksak ma'naviyat, mustahkam fuqarolik pozitsiyasi, davlat ramzlariga hurmat, milliy qadriyatlar va tarixiy merosga sadoqat, bunyodkorlik g'oyalari ishonch kabi ko'plab tarkibiy jihatlarni o'z ichiga oluvchi tushunchadir. Oliy ta'lim muassasalarida ushbu tarbiyani ilmiy

fikrlash, tadqiqotga intilish, yangilik yaratish va innovatsion g'oyalarni ilgari surish jarayoni bilan uyg'unlashtirish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Chunki ilmiy faoliyatga yo'naltirilgan talaba – o'z mamlakati taraqqiyoti uchun mas'uliyat bilan harakat qiluvchi, mustaqil fikrlaydigan va ijtimoiy faolligi yuqori bo'lgan shaxsdir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlarni ma'naviy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularning intellektual salohiyatini oshirish"ga qaratilgan qator qaror va farmonlarida ta'kidlanganidek, oliy ta'limda innovatsion fikrlash, ilmiy-tadqiqot kompetensiyalarini shakllantirish va talabalarning ma'naviy yetukligini ta'minlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylangan. Xususan, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun, "Yoshlar siyosati to'g'risida"gi Qonun, O, 2022–2026-yillarga mo'ljallangan "Yoshlar daftari", "Temir daftar" va "Ayollar daftari" tizimlari, shuningdek, oliy ta'limni rivojlantirish strategiyasi mazkur yo'nalishning normativ-huquqiy asosini mustahkamlab bermoqda.

Zamonaviy ta'lim jarayonida vatanparvarlik tarbiyasi bilan ilmiy izlanishlarga yo'naltirish o'zaro uyg'un yondashuvni talab etadi. Loyiha asosida o'qitish, case-study, kompetensiyaviy yondashuv, STEAM ta'limi, muammoli ta'lim, digital pedagogika, motivatsion modellardan foydalanish, shuningdek, mahalliy va xorijiy olimlar bilan ilmiy hamkorlik dasturlari talabalarni ilmiy faoliyatga jalb etish bilan birga, ularda Vatan ravnaqi uchun mas'uliyat bilan xizmat qilish tuyg'usini mustahkamlaydi.

Shu boisdan, OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirishning zamonaviy metodlarini aniqlash, ularning samaradorligini o'rganish, pedagogik imkoniyatlarini tahlil qilish va amaliy takliflar ishlab chiqish ushbu tadqiqotning dolzarbligini belgilaydi.

Oliy ta'lim muassasalarida vatanparvarlik tarbiyasini kuchaytirish va talabalarni ilmiy tadqiqot ishlariga jalb etish bugungi ta'lim rivojining eng muhim yo'nalishlaridan biridir. Chunki yuksak ma'naviyatga ega, mustahkam fuqarolik pozitsiyasiga tayangan, Vatanga sodiq va ilmiy fikrlashi kuchli yoshlar jamiyatning intellektual taraqqiyotini belgilovchi asosiy omildir. Talabalarning vatanparvarlik ruhidagi tarbiyasi ularning dunyoqarashini kengaytiradi, mamlakatning siyosiy-ijtimoiy hayotidagi islohotlarga befarq bo'lmasligini ta'minlaydi, eng asosiysi esa – yurt taraqqiyoti uchun mas'uliyat bilan faol harakat qiluvchi barkamol yosh avlodni shakllantiradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda yoshlarning ma'naviy-axloqiy kamolotini ta'minlash, intellektual salohiyatini rivojlantirish va ilmiy faoliyatni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan qator me'yoriy-huquqiy hujjatlar qabul qilindi. Xususan, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun, "Yoshlar siyosati to'g'risida"gi Qonun, Oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi hamda Prezident farmonlarida talabalarning ilmiy izlanishlari, vatanparvarlik ruhidagi tarbiyasi va innovatsion fikrlashini shakllantirish bo'yicha aniq vazifalar belgilangan. Mazkur hujjatlar oliy ta'limni modernizatsiya qilish, ilmiy maktablarni rivojlantirish va yoshlarning ilmiy faoliyatga bo'lgan qiziqishini oshirish uchun mustahkam asos bo'lib xizmat qilmoqda.

Talabalarni ilmiy tadqiqot ishlariga jalb etishning nazariy asoslari, avvalo, ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish bilan bog'liq. Ilmiy-tadqiqot faoliyatiga kirishgan talaba muammoni tanlaydi, uni tahlil qiladi, ilmiy xulosalar chiqaradi va amaliy takliflar ishlab chiqadi. Ushbu jarayon uning shaxsiy faolligini oshiradi, jamiyat hamda Vatan ravnaqi uchun mas'uliyat hissini yanada kuchaytiradi. Shu ma'noda, vatanparvarlik tarbiyasi va ilmiy izlanishlarning o'zaro integratsiyasi talabaning intellektual rivoji bilan ma'naviy kamolotini uyg'un holda shakllantirishga xizmat qiladi.^[3: 6b]

Vatanparvarlikni ilmiy faoliyat bilan bog'lashning samarali yo'llaridan biri – ilmiy-tadqiqot mavzularini mamlakat taraqqiyotidagi real muammolar, milliy qadriyatlar, tarixiy meros, ekologik tizim va ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar bilan uyg'unlashtirishdir. Talabalarning kurs ishlari, ilmiy maqolalari va loyiha ishlari O'zbekiston taraqqiyotiga hissa qo'shishga yo'naltirilgan bo'lsa, ularda Vatanga muhabbat va mas'uliyat tuyg'usi yanada mustahkamlanadi. Shuningdek, "Vatan ravnaqi uchun innovatsiya", "Yosh olim" tanlovlari, yoshlar grantlari va startap loyihalari talabalarni ilmiy faoliyatga keng jalb etishda muhim rag'batlantiruvchi omil sifatida namoyon bo'ladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy-tadqiqot faoliyatiga yo'naltirish jarayonini o'rganish uchun nazariy va amaliy metodlar uyg'un qo'llandi. Nazariy bosqichda "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun, "Yoshlar siyosati to'g'risida"gi Qonunlar hamda ilmiy-pedagogik adabiyotlar tahlil qilinib, zamonaviy pedagogik yondashuvlar – loyiha asosida o'qitish, STEAM, case-study, digital pedagogika va mentorlik tizimlarining mohiyati o'rganildi. Shuningdek, vatanparvarlik tarbiyasi va ilmiy motivatsiya o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash uchun komparativ tahlil, kontent tahlili va konseptual modellashtirish usullaridan foydalanildi.

Amaliy bosqichda talabalar o'rtasida kuzatuv, suhbat va mini-so'rovnoma o'tkazilib, mazkur metodlarning ta'siriga doir real fikrlar to'plandi. O'quv jarayonida qo'llanilgan loyihaviy topshiriqlar, ilmiy startaplar, ijtimoiy tadqiqotlar, media-loyihalar va "Ustoz-shogird" tizimining samaradorlik ko'rsatkichlari tahlil qilindi. Olingan ma'lumotlar tematik guruhlash va sifat tahlili vositasida qayta ishlanib, talabalarning ilmiy faolligi hamda vatanparvarlik hissi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikka oid ilmiy xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar talabalarning ilmiy izlanishlariga va vatanparvarlik tarbiyasiga innovatsion yondashuvlarni taklif etadi. Loyiha asosida o'qitish metodlari (Project-Based Learning) orqali talabalar amaliy muammolarni yechishga yo'naltiriladi, jamoaviy faoliyat ko'nikmalari rivojlanadi hamda ilmiy izlanish jarayonlari bosqichma-bosqich o'zlashtiriladi. STEAM ta'limi esa fan, texnologiya, muhandislik, matematika va san'at integratsiyasi asosida talabalarda kreativ fikrlash va innovatsion yondashuvni shakllantirishga xizmat qiladi. Muammoli vaziyatlarni tahlil qilish (case-study) metodi orqali talabalar real hayotdagi ijtimoiy, iqtisodiy, ekologik va ta'limiy muammolarga ilmiy yechimlar ishlab chiqadi; ushbu jarayon esa ularda fuqarolik mas'uliyati va Vatan taqdiriga daxldorlik tuyg'usini kuchaytiradi.

Digital pedagogika, elektron ta'lim resurslari va ilmiy ma'lumotlar bazalaridan (Google Scholar, ResearchGate, Scopus) foydalanish talabalarning ilmiy salohiyatini sezilarli darajada oshiradi. Onlayn kutubxonalar, virtual laboratoriyalar va interaktiv ta'lim platformalari esa ilmiy izlanishlarni qulay, tezkor va zamonaviy shaklda amalga oshirish imkonini yaratadi.

Mentorlik tizimi ham zamonaviy ta'lim jarayonida muhim o'rin tutadi. Ilmiy rahbarlarning individual yo'riq-nomalari, professor-o'qituvchilarning rahbarligi, ilmiy maktablar faoliyati, seminarlar va treninglar talabalarning ilmiy izlanishdagi faolligini oshirishga xizmat qiladi. Ko'ngilli faoliyat, ekologik aksiyalar, "Yashil makon" tashabbuslari hamda mahalliy jamoatchilik harakatlarida ishtirok etish esa talabalarda vatanparvarlikning amaliy ko'rinishini shakllantiradi. [5: 4b]

Psixologik nuqtayi nazardan qaraganda, talabalarning ilmiy faoliyatga bo'lgan qiziqishi va unda izchil ishtirok etishi ularning ichki motivatsiyasi, maqsadga intilish darajasi hamda o'zini jamiyatga foydali shaxs sifatida his qilishi bilan chambarchas bog'liq. Vatan taqdiriga befarq bo'lmagan, maqsadli, tashabbuskor va tanqidiy fikrlaydigan yoshlar aynan ilmiy-tadqiqot faoliyati jarayonida shakllanadi.

Umuman olganda, OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirishning zamonaviy metodlari talabalarning ma'naviy-axloqiy kamoloti, ilmiy salohiyati va innovatsion fikrlashini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu metodlar ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish, yoshlarning ilmiy faoliyatga bo'lgan qiziqishlarini mustahkamlash va ularni jamiyat taraqqiyotiga daxldor shaxslar sifatida shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Oliy ta'lim muassasalarida talabalarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash va ularni ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirish mamlakatning intellektual hamda ma'naviy rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etishi aniqlanadi. Tadqiqot natijalari vatanparvarlik tarbiyasi va ilmiy faoliyat o'rtasidagi uyg'unlik talabalarning shaxsiy salohiyati, mustaqil fikrlash qobiliyati, ijtimoiy faolligi va fuqarolik mas'uliyatini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatadi.

Zamonaviy pedagogik va innovatsion metodlar – loyiha asosida o'qitish, case-study, STEAM yondashuvi, digital pedagogika, mentorlik tizimi hamda ko'ngilli ijtimoiy loyihalarda ishtirok etish – talabalarni ilmiy izlanishlarga jalb qilish va ularni Vatanga sodiq, mas'uliyatli shaxs sifatida shakllantirishning eng samarali vositalari sifatida ajralib turadi. Ilmiy tadqiqot jarayonining o'zi ham talabalarda Vatan taraqqiyotiga daxldorlik hissini mustahkamlaydi, ularni jamiyat oldidagi vazifalarni chuqurroq anglashga va innovatsion yechimlar yaratishga undaydi.

Xulosa qilib aytganda, OTMlarda talabalarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash va ilmiy faoliyatga yo'naltirishning zamonaviy metodlari nafaqat ma'naviy, balki intellektual rivojlanish uchun ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu yondashuvlar yoshlarning Vatan ravnaqiga hissa qo'shuvchi, ijtimoiy faolligi yuqori va bilimli shaxslar sifatida shakllanishiga xizmat qiladi.

OTMlardagi mazkur jarayon samaradorligini oshirish uchun, avvalo, loyiha asosida o'qitish, STEAM yondashuvi, case-study va mentorlik tizimini barcha ta'lim yo'nalishlarida bosqichma-bosqich joriy etish taklif etiladi. Shuningdek, talabalar uchun ilmiy startaplar, grantlar, hududiy muammolarni o'rganishga yo'naltirilgan ekspeditsiyalar va ijtimoiy loyihalar sonini ko'paytirish zarur. Raqamli ta'lim resurslarini kengaytirish hamda ilmiy rahbarlar faoliyatini rag'batlantirish ushbu jarayonning samaradorligini yanada oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun. 1997-yil 29-avgust. <https://test.lex.uz/docs/-48328?ON-DATE=30.09.1997%2000>
2. O'zbekiston Respublikasi. "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonun (O'RQ-406-son, 2016-yil 14-sentyabrdagi yangi tahrir). (Ziynet) 7b. <https://lex.uz/docs/-3026246>
3. Toshpo'lotova, Jasmina Nuriddin qizi. "STEAM ta'limida informatikaning pedagogik integratsiyasi." Scientific-jl.com – Tadqiqotlar jurnali (Научные журналы), 6b.
4. Nurullayeva, Ugulxon. "Bo'lajak pedagoglarda STEAM ta'limini joriy etishning nazariy asoslari va ilmiy-amaliy ahamiyati." Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali (maktabgacha-va-maktab-talimi-jurnal.uz).
5. Ergasheva, H. "Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvini qo'llash imkoniyatlari." New Uzbekistan Journal of Academic Research, 2025. (in-academy.uz), 4b.
6. Abdurasulova, Navbaxor Z.; Ahmedova, Dilnoza Xabibullo qizi. "Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM texnologiyasidan foydalanish." Ilmiy tadqiqotlar va ularning yechimlari jurnali (worldlyjournals.com).
7. Qo'chqarova, Mavluda Soyibjonovna. "Boshlang'ich ta'lim tizimiga zamonaviy yondashuvlar." Tadqiqotlar jurnali (journal-web.uz).
8. Milara, Iván Sánchez; Orduña, Marta Cortés. "Possibilities and challenges of STEAM pedagogies." arXiv preprint, 2024. (arXiv).
9. Ta'limni Rivojlantirish Respublika Ilmiy-Metodik Markazi. "Uzluksiz ta'lim tizimida 'STEAM' g'oyalar festivali." Axborot, 2025. (trm.uz).
10. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi jurnali. "O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosati: umumiy ko'rinish va yoshlarni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari." (scientific-jl.org).

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.